

בית המשפט המחוזי בתל אביב - יפו בשבתו כבית-משפט לעניינים מנהליים

עת"מ 18-02-17637 התנועה לחופש המידע (ע"ר) ואח' נ' צבא ההגנה לישראל

לפני כבוד השופטת ארנה לוי

עותרים

1. התנועה לחופש המידע
2. הסדנא לידע ציבורי
3. זאב שטדלר
ע"י ב"כ עוה"ד אביתר קנולר ויונתן יפתח

נגד

משיב

צבא ההגנה לישראל
ע"י ב"כ עו"ד דינקנש תקלה ושרה בלו, פמת"א

פסק דין

רקע

- 1
- 2
- 3
- 4 1. לפני עתירה בהתאם לחוק חופש המידע, תשנ"ח – 1998 (להלן: "חוק חופש המידע" או "החוק"). עניינה
- 5 של העתירה הוא אופן מסירת מידע בהתאם לחוק. במסגרת העתירה מבקשים העותרים כי המשיב ימסור
- 6 להם קבצי GIS ובהם מיקום שטחי האימונים של המשיב ושל שדות המוקשים בישראל.
- 7
- 8 2. כרקע לנושא ייאמר כי GIS (Geographic Information System – מערכת מידע גאוגרפי – ממ"ג) היא
- 9 מערכת מידע ממוחשבת המאפשרת ניהול וניתוח מידע גיאוגרפי תוך שילוב תכנים ובסיסי נתונים ממספר
- 10 שכבות מידע. המערכת מציגה שכבות מידע לגבי פריטים שונים על גבי מפות. קובץ GIS המופק ממערכת
- 11 המידע הגאוגרפי הוא קובץ אשר ניתן לבצע בו שינויים לאחר הפקתו, ניתן להזינו למערכות מידע אחרות
- 12 וניתן להמשיך לעבד אותו.
- 13
- 14 3. העותרות 1-2 הן, בהתאם לאמור בעתירה, עמותות הפועלות בנושא חופש המידע. העותר 3 הוא, על פי
- 15 העתירה, "איש הייטק לשעבר העובד כיום על בניית אתר פתוח לכלל הציבור שמספק פלטפורמה לתכנון
- 16 טיולים בישראל". לצורך כך, על פי העתירה, פועל העותר 3 להשיג "מפות בפורמט GIS... על מנת להשתמש
- 17 בהן במסגרת הכלים שהוא מפתח לתועלת הציבור". הוא פנה למרכז למיפוי ישראל (להלן: "מפ"י"),
- 18 הגורם הממשלתי המופקד על המיפוי בישראל, בבקשה לקבל הקבצים מושא העתירה. ביום 13.3.17 נענה

בית המשפט המחוזי בתל אביב - יפו בשבתו כבית-משפט לעניינים מנהליים

עת"מ 18-02-17637 התנועה לחופש המידע (ע"ר) ואח' נ' צבא ההגנה לישראל

- 1 על ידי מפ"י כי "הנתונים שיש למרכז למיפוי בנושא התקבלו ממשרד הביטחון. מפ"י לא מפיץ שכבות
2 שהם באחריות של גורמים אחרים".
- 3
- 4 4. ביום 7.3.17 פנו העותרים 2-3 למשיב בבקשה לקבלת מידע על פי החוק. בבקשה התבקשו קבצי מידע
5 גאוגרפי (GIS) מעודכנים של שטחי האימונים ושל שדות המוקשים או שטחים החשודים במיקוש. ביום
6 14.5.17 ניתנה החלטת המשיב בבקשה, בה נרשם כך: "מבחינה שקיימנו, עולה כי בהעברת קבצי המפות
7 בפורמט GIS קיים חשש לגרימת אי דיוקים וסטיות בתוכן המפות, בעת העברתם ממערכת למערכת.
8 לאור העובדה שמפות אלו מכילות פרוט על אודות מיקומם של שטחי אש ושדות מוקשים, קיים חשש
9 סביר כי סטייה כאמור תעלה בחיי אדם. לנוכח האמור, אין באפשרותנו להיענות לבקשתך, בהתאם
10 להוראות סעיף 9(א)(1) לחוק חופש המידע, תשנ"ח – 1998 (להלן: "החוק"). יחד עם זאת ובהתאם
11 להוראות סעיף 11 לחוק, מצאנו להעביר לך את המפות בתצורת PDF. מידע זה יומצא אליך בתוך מסגרות
12 הזמנים הקבועות בסעיף 7 לחוק".
- 13
- 14 5. העותר 3 פנה שוב למשיב לאחר שהמפות לא הועברו לידי וביום 10.7.17 ניתנה החלטה נוספת בבקשה על
15 ידי המשיב. בהחלטה זו נרשם כי נערכה בחינה חוזרת ביחס לבקשה וכי "שכבות שטחי המיקוש ושטחי
16 האש המצויות בידי צה"ל מתעדכנות מעת לעת, בתדירות משתנה. זאת, בין היתר, בעקבות פעילות
17 הרשות לפני מוקשים ובעקבות תופעות טבע, כדוגמת שיטפונות, אשר עלולים לגרום להיסחפות
18 מוקשים. לשם הנגשת המידע המהימן והמדויק ביותר לציבור, מידע זה מועבר באופן יזום לפרוץ למידע
19 גאוגרפי ברשות התכנון ולמרכז למיפוי ישראל, אשר מפרסמות אותו לעיון הציבור. כאמור במכתבנו מיום
20 14 במאי 2017, אין באפשרותנו למסור את שכבות אלו בתצורת GIS, מתוך חשש לשיבושים בממשק
21 העברת הנתונים בין המערכות השונות – שיבושים אשר עלולים לעלות בחיי אדם. כעת, לאחר בחינה
22 נוספת כאמור, נבהיר כי אין בידנו להעביר לך את שכבות אלו בתצורה אחרת. זאת, מתוך החשש
23 מהסתמכות הציבור על מידע זה, כאשר הוא משתנה מעת לעת – דבר אשר אף בו יש חשש לסיכון חיי
24 אדם. לאור זאת, אין לנו אלא לדחות את בקשתך, בהתאם להוראות סעיף 9(א)(1) לחוק חופש המידע,
25 תשנ"ח – 1998 (להלן: "החוק"). בהתאם להוראות סעיף 8(4) לחוק, נבקש להפנותך למפות המפורסמות
26 על ידי הגורמים המוסמכים".
- 27
- 28 6. העותר 3 פנה שוב למשיב בשאלה אם הוא מאשר למפ"י להעביר לציבור את הקבצים נושא הבקשה, אותם
29 מפ"י מקבל מהמשיב. ביום 1.8.17 נענה על ידי המשיב כי "נשוב ונבהיר כי צה"ל מעביר מידע בעניין מפות
30 שטחי אש ושדות מוקשים לגורמים המוסמכים, ביניהם המרכז למיפוי ישראל (מפ"י), לשם הנגשתו
31 לאזרח. בקשתך לקבלת "אישור" מטעם צה"ל למסירת מידע על ידי מפ"י חורגת מגבולות חוק חופש
32 המידע, ואין בסמכותנו לסייע בידך בעניין".
- 33

בית המשפט המחוזי בתל אביב - יפו בשבתו כבית-משפט לעניינים מנהליים

עת"מ 18-02-17637 התנועה לחופש המידע (ע"ר) ואח' נ' צבא ההגנה לישראל

7. ביום 12.9.17 פנתה העותרת 1 למשיב בבקשה לשקול שוב עמדתו. ביום 4.12.17 ניתנה החלטתו הסופית של המשיב, היא ההחלטה נושא העתירה. בהחלטה זו נאמר, כפי שנאמר קודם לכן על ידי המשיב, כי המידע המבוקש מועבר מעת לעת, ובהתאם לשינוי המצב בשטח, לגורמים המוסמכים – הפורום למידע גאוגרפי ברשות התכנון ומפ"י, אשר מפרסמו לעיון הציבור באתר האינטרנט שלו. באשר לבקשה לקבל את המידע בפורמט GIS - חזר המשיב על עמדתו שהעברת המידע בפורמט זה מעלה חשש לפגיעה בביטחון הציבור ובשלומם של בני אדם. המשיב ציין כי "אמנם פורמט GIS מאפשר העמדת מידע בתצוגה עדכנית ומדויקת, אך הדברים נכונים רק במקרים שבהם הוא מעודכן במועד ונשמר בתנאים אשר מבטיחים את דיוקו. היות שפורמט GIS הוא פורמט הניתן לשינוי לאחר הפקתו, למערכת הביטחון לא תהיה היכולת לוודא כי המידע כפי שיועבר אכן יעמוד לעיון הציבור כשהוא מדויק. יתרה מכך, ככל שהנכם מבקשים כי המידע יועבר באופן קבוע כלפי עתיד, לאחר כל עדכון בשכבות שדות המוקשים ושטחי האימונים, ברי כי לא מדובר בבקשה לקבלת מידע כהגדרתו בסעיף 2 לחוק – שכן הוא טרם נוצר בידי הרשות הציבורית". המשיב חזר על הצעתו הראשונית להעביר המידע בפורמט PDF, תוך שהוא מציין כי "יצירת מפות ה-PDF בעבורכם כרוכה בהשקעת משאבים מסוימים על ידי הגורמים המקצועיים בצה"ל ולכן, ככל שהנכם מעוניינים בקבלת המפות בפורמט זה, אנא הודיעו ונתחיל בהפקתם".

מכאן העתירה.

טענות העותרים

8. העותרים אינם מסתפקים בהעברת המידע בפורמט PDF ועומדים על קבלתו בפורמט GIS. העותרים טוענים כי נקודת המוצא של המשיב, לפיה יש במסירת המידע בקבצי ה-GIS כדי לפגוע באינטרסים המוגנים על פי החוק, שגויה. העברת המידע, כך טוענים העותרים, דווקא תסייע לציבור להיעזר בעתיד במידע זה ובכלים טכנולוגיים שאינם קיימים כיום, באופן שיועיל להבטחת שלום הציבור. העותרים טוענים כי כיום כל אדם, מטייל או אחר, אשר נדרש להסתובב באזורים המוגדרים כשטחי אימונים או שדות מוקשים אינו יכול לדעת אם הוא אכן נמצא בשטח כזה אם לאו. אמנם, מציינים העותרים, מידע זה נמצא במפות הניתנות לרכישה אך מפות אלו מעודכנות רק למועד הדפסתן ולא תמיד למועד הביקור בשטח. שדות מוקשים משנים את צורתם באופן תדיר בעקבות עונות הגשמים ולכן נדרש מידע מעודכן, המצוי, כך טוענים העותרים, ברשות המשיב. בהקשר זה מפנים העותרים לביקורת של מבקר המדינה שם עלה חשש כי לא כל שדות המוקשים מסומנים ומתוחמים בשטח כנדרש. סירוב המשיב למסור את המידע בפורמט GIS מאיין את האפשרות של הציבור, כך טוענים העותרים, לעיין במפות המעודכנות ביותר בזמן

בית המשפט המחוזי בתל אביב - יפו בשבתו כבית-משפט לעניינים מנהליים

עת"מ 18-02-17637 התנועה לחופש המידע (ע"ר) ואח' נ' צבא ההגנה לישראל

- 1 אמת. עוד טוענים העותרים כי המפות הזמינות כיום אשר כוללות את המידע המבוקש הן בקנה מידה של
2 1: 50,000 ואין מדובר ברמת דיוק מספקת.
- 3
- 4 9. העותרים מוסיפים וטוענים כי, למעשה, כל אדם יכול ליצור לעצמו קובץ GIS המבוסס על המפות
5 המפורסמות לציבור אך מפה זו תהיה לא מדויקת ומבוססת על מידע ישן ולכן על המשיב לסייע לציבור
6 לקבל מידע מעודכן. פרסום מפות עדכניות בפורמט GIS יגביר את בטחון המטיילים והציבור. דווקא
7 במדינה קטנה כמו ישראל, בה שטחי אימונים רבים, אשר בדרך כלל אינם מסומנים בשטח, ושדות מוקשים
8 לא מועטים, יש לעודד יצירת יישומים שיאפשרו לציבור הרחב גישה בטוחה בכל רחבי הארץ. פיתוח של
9 יישום ניווט, המבוסס על מידע המתקבל ישירות מהמשיב, יועיל לציבור בכללותו. שימוש במכשיר בעל
10 חיישן GPS הכולל נתונים בשכבת GIS יאפשר דיוק של עד פי 40 מהמצב כיום. העותרים מפנים לכך שמידע
11 מלא של שטחי האש בפורמט GIS פורסם בשנת 2005 במסגרת תמ"א 35 וכיום זמין באתרי הממשלה. מפות
12 המציגות את שטחי האימונים מופיעות באתר המפות הממשלתי אך אין די בכך כי בעת השימוש במפות
13 לא ניתן לדעת היכן המשתמש נמצא ביחס לשטחי האימונים. בהתייחס לתשובת המשיב כי המידע מצוי
14 באתר מפ"י - הרי שאין מדובר בפרטי ה - GIS המבוקשים. ההפניה לרכוש מפות נייר או להשיג מפות
15 בפורמטים אחרים פוגעת בהנגשת המידע לטלפון חכם או לאמצעי אחר בעל קליטת GPS.
- 16
- 17 10. במהלך הדיון בעתירה טענו העותרים כי המידע המפורסם באתר מפ"י אינו מעודכן. עוד טענו כי אם אדם
18 נמצא בשטח בו לא קיימת קליטה סלולרית הוא לא יוכל להיעזר באתר מפ"י ומכאן הצורך לקבל את קבצי
19 ה - GIS אשר ישתלבו ביישום מתאים. העותרים טענו כי קבלת המידע בקובץ PDF אינה מספקת כיוון
20 שהרזולוציה בקובץ כזה היא פחותה מקובץ GIS ורמת הדיוק פחותה. העותרים הבהירו כי הם אינם
21 מסתפקים בצפייה בקבצי ה GIS הנמצאים באתר מפ"י אלא בקשתם היא לאפשר הורדת הקבצים לצורך
22 עיבודם.
- 23
- 24 11. העותרים טוענים כי על המשיב להעביר את המידע המצוי ברשותו באופן שבו הוא שמור אצלו. העותרים
25 הפנו במהלך הדיון בעתירה לנוהל מס' 7 של משרד המשפטים – היחידה הממשלתית לחופש המידע (להלן:
26 "נוהל משרד המשפטים") אשר חל על "משרד ממשלתי ויחידת סמך" וכותרתו "צורת (פורמט) המידע
27 הנמסר". הנוהל מפנה גם להחלטת ממשלה 4515 מיום 1.4.12 בה הכירה הממשלה במחויבותה לקידום
28 השקיפות והדיווחיות במרחב הציבורי, כאשר, בין היתר, נקבע כי הממשלה תפעל לספק לציבור גישה
29 מרבית למידע המוחזק בידה ואפשרות לעבדו ולהשביחו. בסעיף 1 לנוהל נרשם כי "ככלל, מסירת מידע
30 כמענה לבקשה לקבלת מידע מכח החוק, תיעשה בצורה (פורמט) בה המידע מצוי ברשות. ככל שהמידע
31 מצוי בידי הרשות בפורמט פתוח לעיבוד ממוחשב (WORD, EXCEL וכד') על הרשות למסור את המידע

בית המשפט המחוזי בתל אביב - יפו בשבתו כבית-משפט לעניינים מנהליים

עת"מ 18-02-17637 התנועה לחופש המידע (ע"ר) ואח' נ' צבא ההגנה לישראל

1 בצורה זו". בסעיף 4 לנוהל נאמר כי "ככל שהרשות סבורה כי יש מניעה ממסירת המידע בפורמט פתוח,
2 למרות שהמידע מצוי בידה בצורה זו, יראו את החלטתה למסירת המידע בצורה אחרת כדחיה חלקית של
3 הבקשה לקבלת מידע...דחיה חלקית של הבקשה צריכה להתבסס על הסייגים הקבועים בחוק". לא
4 נערכה הפנייה לנוהל זה, כאמור, במסגרת העתירה, אלא רק במהלך הדיון בעתירה, כך שהמשיב לא יכול
5 היה להתייחס אליו במסגרת כתב התשובה. יוער כי בהחלטה מיום 13.2.18 נקבע כי אין להפנות במהלך
6 הדיון לאסמכתאות אשר לא הוגשו מראש.

טענות המשיב

9
10 12. המשיב טוען בכתב התשובה כי החלטתו היא החלטה מקצועית, סבירה ומידתית, היא ניתנה לאחר שנסקלו
11 כלל השיקולים הרלוונטיים ולא נפל בה פגם המצדיק התערבות בית המשפט. המשיב טוען כי בהעברת
12 קבצי מפות בפורמט GIS קיים חשש לגרימת אי דיוקים ולסטיות בתוכן המפות, בעת העברתו ממערכת
13 למערכת, קרי, ממערכת מחשוב צבאית למערכת מחשוב אזרחית. כיון שמפות אלו מכילות פירוט על אודות
14 מיקומם של שטחי אש ושדות מוקשים, קיים חשש סביר כי סטייה כאמור תעלה בחיי אדם. יחד עם זאת,
15 המשיב הודיע לעותרים כי ניתן להעביר המידע המבוקש בפורמט PDF.

16
17 13. המשיב חוזר ומפנה לסייגים הקבועים בסעיפים 9(א)(1) ו- 8(4) לחוק. המשיב מצוין כי הוא מכיר בחשיבות
18 ובאינטרס הציבורי בהנגשת מידע לציבור ולכן מעביר מעת לעת, ובהתאם לשינוי המצב בשטח, את המידע
19 הרלוונטי לגורמים הממשלתיים המוסמכים – הפורום למידע גאוגרפי במינהל התכנון ומפ"י. מפ"י מפרסם
20 את מפות שטחי האימונים בפורמט GIS לעיון הציבור בחינם באתר המפות הממשלתי. שטחים החשודים
21 במיקוש מפורסמים על גבי המפות המודפסות המופקות על ידי מפ"י ובקרום יפורסמו אף הן באתר המפות
22 הממשלתי (בפורמט PDF). אתר המפות הממשלתי ניתן לצפייה ולשימוש גם בטלפון הסלולרי כך שמטייל
23 יכול, בסיוע אתר זה, למצוא את מיקומו בשטח ולדעת אם הוא קרוב לשטח אש או לאזור החשוד במיקוש.
24 לפיכך, המידע המבוקש על ידי העותרים זמין לצפייה לכל הציבור.

25
26 14. העברת המידע מהמשיב לגורמים הממשלתיים המוסמכים, טוען המשיב, נעשית באופן המבטיח כי המידע
27 יועבר ויוצג לציבור בצורה מדויקת ובאופן שימנע סטיות שעלולות להתרחש מטעמים טכניים בהליך
28 העברת המידע בין הרשויות. לא מוטלת על העותרים כל טרחה ולא מוצב בפניהם כל קושי לאתר את
29 המידע. בנוסף, טוען המשיב, העברת המידע מעלה חשש ממשי לפגיעה בבטחונו או שלומו של אדם. המידע
30 מצוי במערכות צבאיות. העברתו למערכות אזרחיות מחייבת תיאום הדוק עם הגורמים האזרחיים אליהם
31 מועבר המידע. תיאום זה נועד להבטיח כי הן בתהליך העברת המידע בין מערכות המחשוב השונות והן
32 לאחר מכן לא יתרחשו סטיות, שיפגעו בדיוקו של המידע המוצג. תיאום זה נעשה מול גורמים ממשלתיים

בית המשפט המחוזי בתל אביב - יפו בשבתו כבית-משפט לעניינים מנהליים

עת"מ 18-02-17637 התנועה לחופש המידע (ע"ר) ואח' נ' צבא ההגנה לישראל

- 1 בעלי אמצעים ויכולות טכניות המאפשרות להבטיח את דיוקו. פורמט GIS מאפשר שינוי לאחר הפקת
2 המידע. מרגע שיועבר המידע לעותרים ניתן יהיה לבצע בקובץ שינויים אשר אינם תואמים את השטח וכך
3 לא ניתן יהיה להבטיח כי המידע אשר יועמד לרשות הציבור יהיה מדויק ומעודכן. העברת המידע בפורמט
4 המבוקש מעלה חשש ממשי כי המידע שיוצג על ידי העותרים לציבור לא יהיה עדכני ומהימן. אי דיוק
5 בהצגתו לציבור (אף שלא במתכוון) יוביל לפגיעה בשלומו או בביטחונו של אדם ועלול לעלות בחיי אדם.
6 חשש זה אינו מתקיים בקבצים מסוג PDF ולכן הסכים המשיב להעביר המידע בפורמט PDF.
7
- 8 15. המשיב מוסיף וטוען כי שכבות שטחי המיקוש ושטחי האש מתעדכנות מעת לעת בתדירות משתנה, בין
9 היתר, בעקבות פעילות הרשות לפינוי מוקשים או בעקבות תופעות טבע. העברת המידע המבוקש לעותרים
10 עלולה להטיל על המשיב חובה להקצות משאבים לשם עדכון העותרים מעת לעת, בהתאם לשינויים החלים
11 במידע ועל מנת להבטיח כי המידע המפורסם לציבור על ידי העותרים יהיה מהימן ומדויק בכל שלב בו הוא
12 מוצג. הטלת חובה כזו אינה מתחייבת מהוראות החוק שכן מדובר במידע אשר טרם נוצר. האינטרס
13 הציבורי לקבל המידע בא לכדי מימוש בכך שהמידע, לרבות השינויים מעת לעת, מועבר לגורמים
14 הממשלתיים הרלוונטיים אשר פועלים לפרסמו לציבור הרחב. לא ניתן להטיל חובה על המשיב לעדכן
15 גורמים פרטיים על אודות שינויים במידע באופן שוטף.
16
- 17 16. במהלך הדיון בעתירה הסבירו הגורמים המקצועיים מטעם המשיב כי יכולות השינוי בקובץ PDF הן
18 אפסיות ולכן ניתנה הסכמת המשיב להעברת המידע בפורמט זה. הוסבר כי, אמנם, קובץ GIS הוא המדויק
19 ביותר - אך גם המסוכן ביותר, בשל אפשרות שינויו לאחר העברתו. הוסבר כי "עצם הפעולה של ההלבשה,
20 שצריך להלביש מידע אחד על מידע שני, קיים חשש לסטייה". וכן - "ההעברה יוצרת את חוסר הדיוק.
21 PDF זו בעצם הקפאה של תמונת המצב... בנוגע לדיוק של GIS ואני אעביר PDF הם יהיו זהים לחלוטין.
22 אם אני מייצר PDF זה כמו לעשות צילום מסך... זה אותם נתונים בין PDF לבין GIS. מדובר באותו מידע".
23 בכל הנוגע לעדכון הקבצים, הסבירו נציגי המשיב, המידע שהמשיב מעביר לגורמים המוסמכים הוא המידע
24 המעודכן ביותר. המשיב טען כי יש לעותרים אפשרות לקבל את המידע שהתבקש, במהותו, כך שהסעד
25 שהתבקש בעתירה, למעשה, ניתן לעותרים.
26
27
- דיון והכרעה**
- 28
- 29 17. לאחר ששקלתי טענות הצדדים אני סבורה כי החלטת המשיב היא החלטה סבירה ומידתית, אשר לקחה
30 בחשבון את מלוא השיקולים הרלוונטיים בנסיבות העניין, ואין להתערב בה. אף לא מצאתי מקום לקבל
31 החלטה אחרת בהתאם להוראות סעיף 17(ד) לחוק.

בית המשפט המחוזי בתל אביב - יפו בשבתו כבית-משפט לעניינים מנהליים

עת"מ 18-02-17637 התנועה לחופש המידע (ע"ר) ואח' נ' צבא ההגנה לישראל

- 1
- 2 18. העתירה דנן, בניגוד לעתירות אחרות המוגשות בהתאם לחוק, אינה מתמקדת במידע המבוקש עצמו אלא
- 3 באופן ודרך קבלת המידע, ובאופן ספציפי, בפורמט הממוחשב באמצעותו יועבר המידע. אין חולק כי המידע
- 4 עצמו – מיקום שטחי האימון ושדות המוקשים בישראל – מפורסם ועומד לרשות הציבור באמצעות מפי"י,
- 5 הן באמצעות מפות מודפסות והן באתר האינטרנט של מפי"י. המשיב מעביר את המידע למפי"י ולגורמים
- 6 ציבוריים נוספים ואינו מסרב להעביר את המידע גם לעותרים, אף בפורמט ממוחשב. אלא, שהעתירה אינה
- 7 עוסקת כלל במידע עצמו ומטרת העתירה אינה השגת המידע עצמו. הסעד המבוקש בעתירה הוא כי המשיב
- 8 יעביר לעותרים את המידע (אשר ידוע להם ונמצא ברשותם או ניתן להשגה בקלות, כאמור) בפורמט מסוים,
- 9 בקבצי GIS, אשר ייחודם הוא באפשרות לשנותם, לעבדם ולשלבם עם שכבות מידע נוספות, מה שיקל על
- 10 העותר 3 לפתח את היישום למטיילים אשר בפיתוחו הוא עוסק, וישרת את צרכיו. העותרים מבקשים
- 11 לעשות במידע שימוש אקטיבי, לצרכים שונים, ולא שימוש פסיבי, של צפייה והשגת מידע בלבד. בנוסף
- 12 לנושא פיתוח היישום עצמו, העותרים טוענים כי כך יהיה ברשות הציבור מידע מעודכן יותר מאשר המידע
- 13 שמצוי כיום באמצעות מפי"י.
- 14
- 15 19. ייאמר תחילה, כי דומה שבכל הנוגע לטענות בדבר עדכון המידע וזכות הציבור לקבל מידע מעודכן העתירה
- 16 חרגה מגבולות מסגרת החוק ויש להפריד בין נושא עדכון הנתונים ובין נושא בקשת המידע על פי החוק. יש
- 17 לזכור כי הגדרת "מידע" בחוק היא "כל מידע המצוי ברשות ציבורית". החוק מחייב רשות למסור מידע
- 18 המצוי בפועל ברשותה (ראה: עע"מ 4349/14 האגודה לזכויות האזרח בישראל נ' משרד ראש הממשלה
- 19 פסקה 12 (3.11.15) ולהלן – עניין האגודה לזכויות האזרח). הוא אינו חל על מידע שגייע אליה בעתיד והוא
- 20 אינו מטיל חובה מתמדת על רשות לעדכן המידע שברשותה ולמסור עדכונים אלו לציבור מיד לאחר העדכון.
- 21 ייתכן שקיימים מקורות חוקיים אחרים אשר מטילים חובות על רשויות לאסוף מידע ולעדכן אותו מעת
- 22 לעת, תוך יידוע הציבור, אך הדברים חורגים ממסגרתו של חוק חופש המידע. המשיב ציין כי הוא מעדכן
- 23 את המידע מושא העתירה מעת לעת ומעבירו למפי"י ולגורמים ציבוריים נוספים. המידע מפורסם על ידי
- 24 מפי"י. אכן, המידע אינו מעודכן בכל יום ולכן ייתכן מצב שהמידע המפורסם על ידי מפי"י לא יהיה מעודכן
- 25 נכון לאותו היום בו הוא נצפה. אלא, שגם אם המידע היה מועבר ישירות לעותרים, בהתאם לבקשתם
- 26 בעתירה, ובעניין זה אין רלוונטיות לפורמט בו היה מועבר, הוא היה מעודכן למועד העברתו, וזאת בלבד,
- 27 בדיוק כמו מידע בקובץ PDF וכמו המידע האחרון שהועבר למפי"י. לא קיימת כל חובה על המשיב, בוודאי
- 28 לא מכוח הוראות חוק חופש המידע, להעביר באופן שוטף לכל פונה על פי החוק כל עדכון של מידע אצלו,
- 29 שהרי אין מדובר כלל במידע המצוי אצל המשיב כעת אלא במידע שיווצר ויגיע לרשותו בעתיד, במועדים
- 30 לא ידועים. טענת העותרים, אם כן, כי העברת המידע אליהם בפורמט GIS תגרום לכך שהמידע הנגיש
- 31 לציבור יהיה מעודכן יותר מאשר המידע הניתן לצפייה במפי"י – אינה יכולה להתקבל.
- 32

בית המשפט המחוזי בתל אביב - יפו בשבתו כבית-משפט לעניינים מנהליים

עת"מ 18-02-17637 התנועה לחופש המידע (ע"ר) ואח' נ' צבא ההגנה לישראל

20. דומה שנקודת המוצא של העותרים, כי קבלת העתירה תביא לכך שיימצא ברשות העותרים מידע מעודכן באופן תמידי, אותו יוכלו לשתף עם הציבור באמצעות יישום של העותר 3, אינה נכונה. ייתכן והבקשה האמיתית של העותרים היא לתת להם אפשרות להתחבר ישירות לרשת המחשבים הצבאית של המשיב וכך להיחשף מיד לכל עדכון ועדכון אותו עורך המשיב בנתונים, תוך מתן אפשרות להוריד המידע בקבצי GIS, אך סעד זה בוודאי שאינו חלק מסל הסעדים הכלול בהוראות חוק חופש המידע. ניתן לראות זאת, למעשה, כבקשה לסעד של מתן שירות מתמשך על ידי המשיב לצרכים שונים של העותרים ואספקה שוטפת על ידי המשיב של מוצר אותו הוא מפתח. יוער עוד, כי לעותרים, כאמור, טענות רבות כי המידע המצוי באתר מפ"י ובמפות מפ"י אינו מעודכן ולכן המידע לו נחשף הציבור אינו מעודכן ואינו מדויק, אך, שוב, טענות מסוג זה אינן כלולות במסגרת הדיון בעתירה על פי חוק חופש המידע.
21. ובאשר לאופן מסירת המידע ולטענה כי על המשיב להעביר לעותרים את המידע בפורמט בו הוא מצוי אצלו, דהיינו, בקבצי GIS, כדי שניתן יהיה לעבדו ולהשתמש בו לצורך היישום אותו מפתח העותר 3. הוראות החוק אינן קובעות הוראה פוזיטיבית בנושא זה ומגדירות "קבלת מידע – לרבות עיון, צפיה, האזנה, העתקה, צילום, קבלת פלט מחשב או קבלת מידע בכל דרך אחרת, בהתאם לסוג המידע וצורת החזקתו". הגדרה זו אכן עונה גם למקרה בו גילוי המידע מתבקש באמצעות קבלת קבצי מחשב או העתקתם, אך החוק אינו קובע את חובת הרשות לתת את המידע דווקא באופן שבו התבקש (ראה: זאב סגל הזכות לדעת באור חופש המידע 123 (2000)). סעיף 7(ה) לחוק קובע כי "המידע יועמד לרשות המבקש כפי שהוא מצוי בידי הרשות הציבורית ואין הרשות חייבת לעבד את המידע לצרכיו של המבקש; היה המידע ממוחשב, הוא יופק עבור המבקש באמצעים המשמשים דרך קבע את הרשות", כאשר מטרת סעיף זה לקבוע כי הרשות אינה חייבת להשקיע משאבים בעיבוד והפקת המידע לצורך מסירתו (ראה עניין האגודה לזכויות האזרח, פסקה 12). בדברי ההסבר להצעת החוק נאמר, בהקשר זה, כי "החוק אינו מטיל חובה על הרשות הציבורית להיכן מידע במיוחד עבור מבקש המידע, כגון סטטיסטיקות למיניהן, שהרשות לא הכינה לצרכיה, וכן אין הוא מחייב את הרשות להפיק עבור מבקש המידע את המידע באמצעים מיוחדים. המבקש יוכל לקבל אותו חומר גולמי הקיים בידי הרשות ולעבד את המידע כרצונו" (הצעת חוק 2630, תשנ"ז, 397). סעיף 11 לחוק מגבש את כלל המידתיות ומורה לרשות, ככל שמתקיים סייג להעברת המידע, לבחון אם ניתן בכל זאת להעביר המידע, ולו באופן חלקי "תוך עריכת שינויים או תוך התניית תנאים בדבר דרך קבלת המידע" (ראה: עע"מ 3300/11 משרד הביטחון נ' גישה – מרכז לשמירה על הזכות לנוע פסקאות 10-11 (5.9.12)).
22. העותרים הציגו במהלך הדיון בעתירה את נוהל משרד המשפטים. הנוהל לא הוצג לפני הדיון, בניגוד להחלטה אשר קבעה כי יש להציג מלוא האסמכתאות טרם הדיון ולא במהלכו, ולכן אין מקום לדון בו, שהרי לא ניתנה למשיב הזדמנות להתייחס אליו. למעלה מהצורך יוער כי כלל לא ברור אם הנוהל חל

בית המשפט המחוזי בתל אביב - יפו בשבתו כבית-משפט לעניינים מנהליים

עת"מ 18-02-17637 התנועה לחופש המידע (ע"ר) ואח' נ' צבא ההגנה לישראל

- 1 ישירות על המשיב ואם יש לו תוקף מחייב כלשהו כלפי המשיב, אך בכל מקרה, הנוהל קובע כי לכלל על
2 פיו יש למסור המידע בפורמט בו הוא מצוי אצל הרשות מתקיימים הסייגים בחוק, עליהם ניתן להסתמך
3 בהחלטה למסור המידע בפורמט אחר. המשיב, בענייננו, אכן הסתמך על הסייגים לחוק ואף הסכים להעביר
4 המידע תוך עריכת שינויים בדבר דרך קבלת המידע, בהתאם להוראות סעיף 11 לחוק.
5
6 23. המידע מושא העתירה הוא מידע בעל אפיונים מיוחדים ורגישים ואין מדובר במידע שגרת, בשים לב,
7 בעיקר, לשני היבטים. האחד - חוסר דיוק ושיבוש בהצגת מידע זה עלולים לסכן חיי אדם. השני – מדובר
8 במידע דינמי, המשתנה מעת לעת, בין היתר בשל פעילות הרשות לפינוי מוקשים והשפעת כוחות הטבע.
9 היבטים אלו מחייבים זהירות מיוחדת בכל הנוגע לאופן מסירתו. מקובלת עלי עמדת המשיב, כי יש לנקוט
10 מרב המאמצים והאמצעים כדי למנוע מצב בו המידע אשר יוצג לציבור יהיה משובש ולא אמין. לדעת
11 המשיב, בקשת העותרים לקבל לידם את המידע בקבצי GIS, לצורך עיבודם ושילובם במערכת אחרת
12 ובשכבות נתונים הנלקחות ממערכות אחרות, אינה ראויה להתקבל כיון שמסירת המידע באופן זה תיצור,
13 לדעת המשיב, סיכון כי המידע אשר יועמד לרשות הציבור בסוף התהליך יהיה משובש ולא מדויק. המשיב
14 סירב למסור קבצי GIS לעותרים עקב חשש לשיבושים בממשק העברת הנתונים בין המערכת הצבאית
15 והמערכת האזרחית, שיבושים אשר עשויים לעלות בחיי אדם, חשש אשר לא מתקיים בעת העברת המידע
16 בפורמט PDF ובעת העברתו למפ"י והגורמים המוסמכים הנוספים המקבלים אותו. יובהר כי מדובר בחשש
17 שאינו קשור לנושא היות הנתונים מעודכנים אם לאו, סוגיה נפרדת בה נערך דיון לעיל, אלא חשש הנובע
18 מעצם העברת הנתונים מהמערכת הצבאית למערכת אזרחית פרטית, שאינה מפקחת על ידי גורם
19 ממשלתי-ציבורי כלשהו, בשל שיבוש אפשרי בממשק בין המערכות השונות.
20
21 24. עמדת המשיב נתמכת ביועציו המקצועיים והיא סבירה בעיני. השילוב בין אופיו המיוחד של המידע,
22 כאמור, יחד עם האפיונים הטכניים של קבצי GIS אכן מגבש חשש כי מסירת המידע בפורמט אשר עשוי
23 להביא לשיבושים וסטיות באופן הצגת המידע לציבור תפגע בביטחון הציבור או בביטחונו או בשלמו של
24 אדם. בנסיבות אלו, רשאי היה המשיב להסתמך על הוראות הסייג הקבוע בסעיף 9(א)(1) לחוק. יוזכר כי
25 האיזון הראוי ליישומו של סעיף 9(א)(1) לחוק הוא "מבחן החשש" ולא מבחן "הוודאות הקרובה" (ראה:
26 עע"מ 4928/15 פרופ' יאיר אורון נ' ראש אגף הפיקוח על ייצוא בטחוני (10.11.16)). עוד רשאי היה המשיב
27 להסתמך על הוראות הסייג הקבוע בסעיף 8(4) לחוק, כיון שהמידע, במהותו, פורסם ועומד לרשות הציבור,
28 גם אם אינו מאפשר שימוש אקטיבי במידע אלא פסיבי בלבד. בשים לב לכך שהמידע במהותו נמסר לציבור
29 ולכך שניתן להשתמש בו ואף לשלבו בקבצי GIS, אותם כל אדם יכול לערוך לעצמו, הרי שאי הנוחות או
30 הקשיים, טכניים או אחרים, שעשויים להיגרם לעותר 3 או לאדם אחר בשל אי מסירת המידע בפורמט
31 שהתבקש, אינם מצדיקים קבלת העתירה. לא ניתן לחייב המשיב לטול על עצמו אחריות לתוצרים שיפיקו
32 העותרים לאחר עיבוד המידע, ככל שיימסר להם. זכות המשיב, ואף חובתו, לחשוש מנוזקים אשר עשויים

בית המשפט המחוזי בתל אביב - יפו בשבתו כבית-משפט לעניינים מנהליים

עת"מ 18-02-17637 התנועה לחופש המידע (ע"ר) ואח' נ' צבא ההגנה לישראל

- 1 להיגרם עקב העברת המידע לגורמים פרטיים ולנקוט אמצעי זהירות כנגד נזקים אלו. החלטת המשיב
2 איזנה כראוי בין כלל השיקולים הרלוונטיים, הציעה פתרון מידתי על פי סעיף 11 לחוק ואיני רואה מקום
3 להתערב בהחלטתו. כאמור, אין מקום לקביעה אחרת של בית המשפט גם מכוח הוראות סעיף 17(ד) לחוק.
4 אין לקבוע כי העניין הציבורי בהעברת הקבצים דווקא בפורמט GIS הוא בעל עצמה גבוהה יותר מול עצמת
5 הפגיעה בביטחון הציבור או בביטחונו או בשלומו של אדם, אם תותר העברת הקבצים באופן בו התבקשו.
6
7 25. לאור כלל האמור, העתירה נדחית. העותרים יישאו בהוצאות המשיב בסך 10,000 ₪.
8
9 ניתן היום, י"ג תמוז תשע"ח, 26 יוני 2018, בהעדר הצדדים.
10

ארנה לוי, שופטת

11
12
13
14

